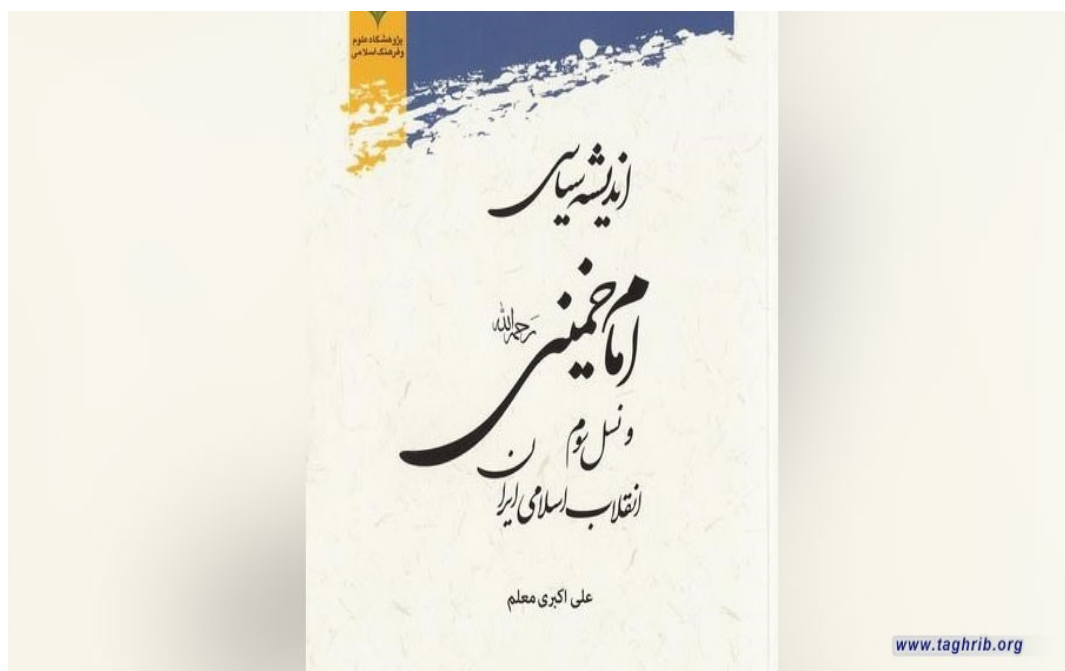

معرفی کتاب‌های تقریبی جهان اسلام/ لزوم تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت
محور کتاب «اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)»

به گزارش حوزه فرهنگ و هنر [خبرگزاری تقریب](#)، امروزه دنیای اسلام که از جهت ذخایر مادی، انسانی، فکری و تاریخی یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌های جهان است، بیش از همیشه نیازمند وحدت و تقریب است؛ متمرکز و هم‌جهت ساختن تلاش‌ها و توان‌ها و به جریان انداختن آن در سمت و سوی نجات امت اسلامی، هدف و آرزوی هر مسلمان خیرخواه و دلسوز است و باید دانست که این هدف، جز در سایه‌ی نزدیک کردن دل‌ها، فکرها و ایمان‌ها، دست‌یافتنی نیست (مقام معظم رهبری).

مجمع تقریب یک مجمع جهانی است که سمت و سوی مردمی دارد، این مجمع در تلاش است که روابط خوبی با سازمان‌های مختلف جهانی ایجاد کند تا در بطن جامعه جای داشته باشد، تفکر تقریب، طیف‌های وسیعی از متفکران و مصلحان را تشکیل می‌دهد که از سر

دلسوزی و خردمندی این تفکر را دنبال می‌کنند.

تاکنون در باب تقریب منابع بسیاری به چاپ رسیده است که در

همین راستا [خبرگزاری تقریب](#) طی سلسله گزارش‌هایی به معرفی کتاب‌های تقریبی برجسته جهان اسلام پرداخته است که در ادامه می‌آید:

در شماره 15 از این کتاب گزارش به بررسی کتاب «اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) و نسل سوم انقلاب اسلامی ایران»، این اثر که توسط «علی اکبری معلم» توسط «پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی» نشر یافته است، می‌پردازیم:

بی تردید منظومه اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) مبنای تأسیس جمهوری اسلامی ایران بوده است و استمرار حاکمیت آن منوط به موفقیت نظام در حفظ و انتقال آن اندیشه به نسل آینده است.

چون مرحله آشنایی، پایه التزام و رفتار به حساب می‌آید، این کتاب ارزشمند به «بررسی میزان آشنایی نسل سوم انقلاب اسلامی ایران با اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) پرداخته است.

از دغدغه‌های مهم هر حکومت از جمله نظام جمهوری اسلامی ایران آن است که مقبولیت خود را در نظر شهروندان، حفظ کند و ارتقاء ببخشد؛ به تبع این اصل مهم، دوست داران انقلاب و مسئولان نظام، نگران حفظ دستاوردها و استمرار حاکمیت جمهوری اسلامی ایران

نسل اول و دوم انقلاب اسلامی با همه وجود از جمهوری اسلامی دفاع کرده است. اما این نگرانی وجود دارد که آیا نسل سوم انقلاب اسلامی، آمادگی و انگیزه لازم را برای چنین پایداری و مقاومتی در راه تحقق اهداف انقلاب اسلامی و حفظ نظام جمهوری اسلامی دارد؟ مبحث کانونی این اثر، بررسی میزان آشنایی نسل سوم انقلاب اسلامی با اندیشه سیاسی امام خمینی(ره) است.

این نسل که دوره حیات امام را درک نکرده است و به تدریج به لایه‌های مختلف نظام جمهوری اسلامی وارد می‌شود، بدون آشنایی کافی با اندیشه امام، نمی‌تواند برای حفظ، تقویت و رفع کاستی‌های نظام برآمده از آن اندیشه اقدام کند.

از این روی مهم‌ترین پرسش این کتاب این است که میزان آشنایی نسل سوم انقلاب اسلامی ایران با اندیشه سیاسی امام چقدر است؟ پاسخ به این سؤال می‌تواند روشن سازد که جمهوری اسلامی به چه میزان توانسته است الگوی فکری خود را به نسل سوم انقلاب انتقال دهد؟ در واقع می‌توان به نقاط قوت و ضعف پی برد.

این میزان آشنایی نسل سوم با اندیشه سیاسی امام در سه قسم فلسفه سیاسی، فقه سیاسی و اخلاق سیاسی به تفکیک مورد بررسی قرار

داده شده است.

برخی از محورهای مهم مورد بحث عبارت‌اند از: لزوم تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت، هدف‌های حکومت اسلامی، وجوب تشکیل حکومت اسلامی بر فقها، پیوند دین و سیاست، طرز حکومت اسلامی، شرائط ولی فقیه، اختیارات ولی فقیه، وظایف ولی فقیه و حکومت اسلامی و... .

علاوه بر این سه قسم، مبانی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی و نیز مفاهیم بنیادی اندیشه سیاسی ایشان نیز دغدغه اثر حاضر است. علت تقسیم بندی اندیشه سیاسی امام به سه قسم مذکور، این است که امام نظام فکری خود را بر طبقه بندی سه گانه اسلام (عقاید، اخلاق و اعمال) مبتنی ساخته است. البته اندیشه سیاسی امام دارای ابعاد دیگری نیز هست که در این اثر با توجه به ظرفیت زمانی تحقیق، به آن‌ها پرداخته نشده است.

اثر ارزشمند پیش رو، دارای فواید زیادی است که برخی به شرح ذیل است:

تحلیل وضع موجود انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران با چهارچوب اندیشه سیاسی امام از دیدگاه جامعه شناختی؛

فهم وضع موجود و درک میزان آشنایی نسل سوم انقلاب اسلامی ایران

با اندیشه سیاسی امام با روش علمی؛

تولید منبع آموزشی برای دوره‌ها و درس‌های مرتبط با اندیشه
سیاسی امام و...

ساختار کتاب:

کتاب حاضر از یک مقدمه و چهار فصل تشکیل شده است؛ در مقدمه به
بیان مسئله، سؤال اصلی، سؤال‌های فرعی، هدف، ضرورت، مبانی و
مفاهیم نظری و روش و نوع تحقیق پرداخته شده است.

در فصل اول به اندیشه سیاسی امام، مبانی و مفاهیم و پس از
بررسی مبانی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی و مفاهیم بنیادی اندیشه
سیاسی امام، اندیشه سیاسی ایشان در سه قسم فلسفه سیاسی، فقه
سیاسی و اخلاق سیاسی تبیین گشته است.

فصل دوم کتاب به روش‌شناسی اختصاص دارد. مباحثی از قبیل روش
تحقیق، جمعیت آماری، حجم نمونه آماری و روش نمونه‌گیری، سنجش
متغیرها، ابزار گردآوری اطلاعات، اعتبار و پایایی مقیاس‌ها، روش
و تکنیک‌های تحلیل، مراحل مربوط به تدوین پرسشنامه، روش نمره
گذاری و روش اجرای پژوهش اختصاص یافته است.

در فصل سوم، نویسندگان یافته‌های تحقیق را در قالب یافته‌های

توصیفی و تحلیلی به شرح ذیل عرضه داشته است: تجزیه و تحلیل
مشخصات فردی و خانوادگی پاسخگویان؛ توصیف و تحلیل میزان آشنایی
نسل سوم انقلاب با ابعاد گوناگون اندیشه سیاسی امام؛ تحلیل
رابطه متقابل میزان آشنایی نسل سوم انقلاب با ابعاد اندیشه
سیاسی امام.

در نهایت نویسنده در فصل چهارم، به نتیجه گیری و ارائه
پیشنهادهای اختصاص داده است.

با توجه به اهمیت فصل اول، در اینجا به بررسی تفصیلی فصل اول
می‌پردازیم:

نویسنده در ابتدای فصل اول به اهمیت و ضرورت آشنایی با اندیشه
سیاسی امام خمینی(ره) پرداخته است. یک: اندیشه سیاسی امام یک
منظومه فکری و طرح جایگزین نظام شاهنشاهی است. یکی از علت‌های
کلی وقوع انقلاب‌ها، پذیرش و گسترش طرح جایگزین است.

دو: استمرار حاکمیت جمهوری اسلامی ایران بر اساس الگوی ارائه
شده امام، منوط به آشنایی نسل جدید با اندیشه سیاسی نظریه
پرداز انقلاب اسلامی و پذیرش آن است.

سه: اندیشه سیاسی امام با عنوان یک الگوی جدید در اداره امور
کشورها (الگوی مردم سالاری دینی) به جهان معاصر معرفی شد.

چهار: آشنایی نسل سوم و آتی با اندیشه سیاسی امام می‌تواند معیارها و شاخص‌های مناسبی برای ارزیابی حرکت انقلاب اسلامی و عملکرد جمهوری اسلامی ایران را در اختیار آنان قرار دهد.

نویسنده در ادامه به زندگی نامه سیاسی و آثار سیاسی امام پرداخته است. مؤلف در بخش مهم فصل اول، مبانی اندیشه سیاسی امام خمینی (مبانی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی) را مورد بررسی قرار داده است.

اندیشه سیاسی هر اندیشمندی منبعث از مبانی هستی‌شناسی و مبانی معرفت‌شناسی اوست. نوع پاسخ هر متفکری به پرسش‌های مهم در حوزه انسان‌شناسی و خداشناسی اندیشه سیاسی وی را شکل می‌دهد. از نظر امام خمینی، هستی دارای مبدأ و معاد و هدفدار است و خداوند آفریننده و مالک جهان هستی و همه عوالم وجود و انسان است.

در واقع اصل توحید محور هستی‌شناسی امام را تشکیل می‌دهد و ریشه و اصل همه اعتقادات ایشان در تمام ابعاد معرفت و اندیشه اوست. طبق این نگرش جهان بر اساس عدل تحقق یافته است. امام نگاهی جامع به خدا، جهان و انسان دارد و به تبع آن دید جامعی نیز به اسلام دارد و انقلاب اسلامی را با همین نگاه رهبری کرده و به سرانجام رسانده است.

از نظر امام خمینی، وحی، فطرت، قلب، عقل و حس (تجربه) منابع شناخت هستند.

از دیدگاه ایشان عقل ادراک می‌کند و قلب به مدرکات عقل ایمان می‌آورد؛ پس عقل وسیله ادراک است. از نظر امام ارتباط بین عقل و وحی می‌تواند مکمل فرآیند معرفتی باشد.

این ارتباط در عصر غیبت با تمسک به اجتهاد قابل تحقق است؛ چون اجتهاد به تعبیر امام یعنی اطلاع از تمام قانون‌های خدایی که در شئون فردی و اجتماعی، قبل از آمدن انسان به دنیا تا پس از رفتن از دنیا، دخالت مستقیم دارد.

مؤلف کتاب در ادامه، در بحث اندیشه سیاسی امام خمینی؛ سه بخش فلسفه سیاسی، فقه سیاسی و اخلاق سیاسی را بررسی کرده است. در بخش فلسفه سیاسی اندیشه سیاسی امام موضوعاتی چون لزوم تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت، هدف‌های حکومت اسلامی، ولایت فقیه، وجوب تشکیل حکومت اسلامی بر فقها، پیوند دین و سیاست؛ در بخش فقه سیاسی موضوعاتی چون طرز حکومت اسلامی، شرایط ولی فقیه، اختیارات ولی فقیه، وظایف ولی فقیه و حکومت اسلامی و در نهایت در بخش اخلاق سیاسی موضوعاتی چون شاخصه‌های اخلاق سیاسی در بعد فضایل و شاخصه‌های اخلاق سیاسی در بعد رذایل را مورد واکاوی قرار داده است.

نویسنده در پایان به جمع بندی مباحث پرداخته است و پیشنهادات و راهکارهایی را نیز ارائه کرده است.